

Lausunto Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmasta 2014-2017

Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma ohjaa alueen kehittämiseksi tehtäviä valintoja ja toteuttaa maakunnan pitkän tähtäimen strategiaa, maakuntasuunnitelmaa. Maakuntaohjelma myös kokoaa ja sovittaa yhteen kaikki alueella toteutettavat ohjelmat ja on siten merkittävä asiakirja.

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry on maakunnallinen toimija, jonka strategia tavoitteita ovat alueellisen sosiaali- ja terveystoiminnan kehittäminen alueellisen ja valtakunnallisen vuoropuhelussa, järjestöjen toiminta- ja työllistämisedellytysten ja järjestöjen ja julkisen sektorin vuoropuhelun kehittäminen sekä kansalaisten osallisuuden edistäminen. Yhdistyksellä on useita hankkeita, joiden toimialat liittyvät maakuntaohjelman painopisteisiin erityisesti hyvinvointialan osalta.

Maakuntaohjelman painopisteitä käsitellään Pokat puun kautta. On tärkeää, että **hyvinvointi** on tässä ohjelmassa nostettu tuottavaksi tekijäksi. Hyvinvointiala on merkittävä työllistäjä ja luo edellytykset viihtyisälle ja turvalliselle elinympäristölle, joka on perusta muulle elinkeinotoiminnalle. Hyvinvointia käsitellään aikaisempien vuosien tapaan hyvinvointiklusterina. Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin vuoropuhelu hyvinvointipalveluiden kehittämisessä on edellytys sille, että tulevaisuudessa pystytään vastaamaan palvelutarpeisiin. Ikääntymisen nostaminen mahdollisuudeksi kehittää uutta osaamista, työtä ja palveluja nousee hyvin esille hyvinvointiosiossa ikäosaamisen kautta.

Toimivien hyvinvointipalvelujen edellytys on **ennalta ehkäisevä työ**, jota tehdään laajasti maakunnan järjestökentällä. Ennalta ehkäisevän työn ja palveluiden yhteyden voisi nostaa hyvinvointiosioon. Myös paikallisuuden korostaminen palvelutoiminnan kehittämisessä voisi olla esillä vahvemmin maakuntaohjelman hyvinvointiosiossa, sillä esim erilaista kumppanuuspöytämallista on hyviä kokemuksia eri puolilta Suomea.

Hyvinvointialalla on paljon uutta työtä mahdollistavaa **innovatiivista** potentiaalia mm kiertävien palveluiden ja teknologian hyödyntämisen kautta. Nämä voivat tuottaa myös uusia ratkaisuja lähipalveluiden turvaamisen ongelmiin. Myös yhteispalveluiden kehittäminen on oleellista. Asiakasnäkökulman kehittäminen on kirjattu kaikkeen uuteen sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöön. Asiakasnäkökulman kautta mahdollistetaan ihmisten osallistuminen palvelujen kehittämiseen. Samalla voidaan myös tuottaa kokonaan uusia palvelumuotoja ja –ratkaisuja.

Maakuntaohjelman linjauksen mukaan hyvinvoinnin kehittäminen perustuu tasa-arvoa, koulutusta, osaamista, kulttuuria, ekologisuuksi ja osallisuutta korostaviin arvoihin, mikä on tärkeää.

Hyvinvointiohjelman 2015 strategia täydentää maakuntaohjelmaa. Hyvinvointiohjelmasta nousevat maakuntaohjelman hyvinvointialan kehittämistavoitteet ja toiminnalliset painopisteet. Nämä on mietitty hyvinvointiohjelmaa laadittaessa pitkässä prosessissa yhteistyössä laajan toimijakentän kanssa. Tämä on ollut esimerkillinen tapa sitouttaa ja osallistaa eri toimijoita yhteiseen tekemiseen ja tätä voi käyttää mallina myös muilla toiminta-alueilla ja myös valtakunnallisesti.

Venäjä on nostettu maakuntaohjelman yhdeksi valttikortiksi ja kärkiteemaksi. Toiveena on, että kansainvälisesti tunnettu Venäjä -osaamisen keskittymä kokoaa laajaa ja monipuolista Venäjä-yhteistyötä eri aloilla. Tähän työhön on tärkeää ottaa mukaan laajasti myös alueen yhdistyskenttä, joka mm. järjestöasian neuvottelukunnan, Janen Venäjä –työryhmän kautta rakentaa vuoropuhelua järjestöjen välille. Näin maakuntaohjelman mukaisesti edesautetaan maakunnassa asuvien venäläistaustaisten kiinnittymistä sekä luontevaa vuoropuhelua ihmisten välillä rajan yli.

Maakuntaohjelmassa käsitellään erityiskysymyksiä **paikallista kehittämistä**, jonka alla kulkevat Leader –toiminta, järjestötoiminta ja aktiivinen ja osallinen kansalainen. On tärkeää, että maakuntaohjelma antaa tilaa kansalaistoimintaulottuvuudelle ja näkee sen merkityksen osana ohjelmakokonaisuutta.

Maakuntaohjelmassa on paljon sisältöjä ja näkökulmia mikä tekee siitä monipuolisen kokonaisuuden. Paljous on myös maakuntaohjelman heikkous ja kokonaisuuden hahmottuminen edellyttää useita lukukertoja: strategiset linjaukset, kehittämisteemat, kärjet ja painopistealueet muodostavat dynaamisen mutta osittain vaikeasti hahmottuvan kokonaisuuden.

Yhdistyksen näkökulmasta Pohjois-Karjalan maakuntaohjelman erityinen vahvuus on se, että hyvinvointi ja osallisuus saavat merkittävän painoarvon ohjelmassa. Maakuntaohjelmassa tunnustetaan myös se, että verkostomainen toimintatapa ja edellytysten luominen yhteistyölle luo elinvoimaa ja edesauttaa kaikkien tavoitteiden saavuttamista

Joensuussa 24.4.2014

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry

HALLITUS